Raadsbesluit nr. 16

Onderwerp: besluitvorming rondom inwerkingtreding Omgevingswet: bindend adviesrecht en participatie

De raad van de gemeente Hattem;

Gelezen het voorstel van het voorstel van het college, no. 47469, d.d. 1 februari 2022

Gelet op gelet op artikel 16.15a en artikel 16.55 van de Omgevingswet;

Besluit:
1. De bijgevoegde lijst 1 met activiteiten, waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is bij initiatieven die niet in het omgevingsplan passen, conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet, vast te stellen **(bindend adviesrecht)**.
2. De bijgevoegde lijst 1 van gevallen waar participatie als indieningsvereiste geldt, vast te stellen **(participatieplicht)**.
3. Kennisnemen van de bijgevoegde toolbox participatie Omgevingswet
4. De bijgevoegde aanvulling op de participatiecode Hattem vast te stellen.
5. De lijst genoemd onder 1 **(bindend adviesrecht en participatie als indieningsvereiste)** in werking te laten treden met ingang van de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hattem, gehouden op 7 maart 2022.

De raad van de gemeente Hattem,

De griffier, de voorzitter,

mr. T.M. Weeda drs. M. Sanderse

Bijlage 1 l lijst 1
Bijlage raadbesluit met betrekking tot adviesrecht gemeenteraad onder de Omgevingswet zoals besloten in de raadsvergadering van 7 maart 2022:

1. Besluit gemeenteraad: Bijgevoegde lijst met activiteiten, waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet, vast te stellen. Voor de activiteiten op deze lijst geldt participatie als indieningsvereiste.

Voor de verlening van een omgevingsvergunning van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die ziet op het gebruik van gronden of bouwwerken al dan niet in combinatie met bouwactiviteiten, waarbij afgeweken wordt van het Omgevingsplan wordt de raad vooraf geconsulteerd voor bindend advies, met uitzondering van de volgende categorieën:

A: Kruimelafwijkingen:

1. een bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan, mits, voor zover gelegen buiten de bebouwde kom, wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. niet hoger dan 5 m, tenzij sprake is van een kas of bedrijfsgebouw van lichte constructie ten dienste van een agrarisch bedrijf,
    b. de oppervlakte niet meer dan 150 m^2;
2. een gebouw ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel 18, onder a, dat niet voldoet aan de in dat subonderdeel genoemd eisen, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. niet hoger dan 5 m, en
    b. de oppervlakte niet meer dan 50 m^2;
3. bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. niet hoger dan 10 m, en
    b. de oppervlakte niet meer dan 50 m^2;
4. een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte aan of op een gebouw, een dakkapel, dakopbouw of gelijksoortige uitbreiding van een gebouw, de uitbreiding van een bouwwerk met een bouwdeel van ondergeschikte aard dan wel voorzieningen gericht op het isoleren van een gebouw;
5. een antenne-installatie, mits niet hoger dan 40 m;
6. een installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor warmtekrachtkoppeling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder w, van de Elektriciteitswet 1998;
7. een installatie bij een agrarisch bedrijf waarmee duurzame energie wordt geproduceerd door het bewerken van uitwerpselen van dieren tot krachtens artikel 5, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet aangewezen eindproducten van een krachtens dat artikellid omschreven bewerkingsprocedé dat ziet op het vergisten van ten minste 50 gewichtsprocenten uitwerpselen van dieren met in de omschrijving van dat procedé genoemde nevenbestanddelen;
8. het gebruiken van gronden voor een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar gebied;
9. het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein, mits, voor zover gelegen buiten de bebouwde kom, het uitsluitend betreft een logiesfunctie voor werknemers of de opvang van asielzoekers of andere categorieën vreemdelingen;
10. het gebruiken van een recreatiewoning voor bewoning, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
    a. de recreatiewoning voldoet aan de bij of krachtens de Woningwet aan een bestaande woning gestelde eisen;

b. de bewoning niet in strijd is met de bij of krachtens de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wet ammoniak en veehouderij en de Wet geurhinder en veehouderij gestelde regels of de Reconstructiewet concentratiegebieden,
c. de bewoner op 31 oktober 2003 de recreatiewoning als woning in gebruik had en deze sedertdien onafgebroken bewoont, en
d. de bewoner op 31 oktober 2003 meerderjarig was;

11. ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste tien jaar.

Bijlage 2
Toevoeging aan participatiecode gemeente Hattem: Participatie onder de Omgevingswet

In Hattem kennen we de participatiecode gemeente Hattem. Per 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. In deze nieuwe wet is ruim aandacht voor participatie bij initiatieven. Daarom deze toevoeging op de Participatiecode. Hiermee geven we een concrete invulling aan de eisen die de Omgevingswet aan participatie stelt en bouwen we voort op de al bestaande Participatiecode gemeente Hattem.

Gemeente Hattem vindt participatie belangrijk en waardevol. Het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij initiatieven, heeft voor ons een duidelijke meerwaarde. Dit geldt niet alleen voor initiatienemers uit de samenleving, maar ook wanneer wij zelf initiatiefnemer zijn bij een ruimtelijke ontwikkeling of een beleidsontwikkeling. Deze toegevoegde waarde van participatie is niet alleen dat er mogelijk meer acceptatie is voor een initiatief; het belangrijkste is dat een initiatief daadwerkelijk beter kan worden als belanghebbenden vroegtijdig zijn betrokken.

Dit sluit aan bij de gedachte van de Omgevingswet, participatie krijgt daarin een belangrijke rol. Deze gedachten zijn vertaald naar een concrete uitwerking van participatie onder de Omgevingswet. Hierbij is rekening gehouden met de lokale context van de gemeente Hattem en ook met de verschillende eisen vanuit de Omgevingswet.

Hieronder staan de verschillende categorieën beschreven die we in Hattem kennen als het gaat over participatie. Daarna wordt aandacht besteed aan hoe wij zelf als gemeente met participatie omgaan. Tot slot zijn er bijlagen, de toolboxen die zowel inwoners als collega's op weg helpen bij participatie.

Participatie voor initiatiefnemers uit de samenleving
Veel initiatiefnemers zullen met participatie aan de slag gaan, zodra de Omgevingswet ingaat. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor dit participatietraject. Om de initiatiefnemer te helpen, heeft de gemeente duidelijke kaders opgesteld en een toolbox voor hen ontwikkeld. Voor de initiatiefnemer kan participatie goed helpen om het plan beter te maken, omdat ook de mening van andere belanghebbenden in het plan kan worden verwerkt. Daarnaast zorgt het mogelijk voor meer acceptatie van het plan. Participatie is ondanks dat het belangrijk is onder de Omgevingswet, in de basis niet verplicht. Het is slechts verplicht wanneer participatie een indieningsvereiste is bij een aantal buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten. Als gemeente stimuleren we daarom participatie bij de initiatiefnemers en stellen we het in een aantal gevallen ook verplicht, zie ook verderop in dit document onder indieningsvereiste.

Om te bepalen of en welke participatie initiatiefnemers moeten toepassen is gekozen om drie categorieën te gebruiken. De hoofdlijn is: valt een initiatief buiten het Omgevingsplan, dan vindt de gemeente Hattem participatie noodzakelijk. Daarnaast kan participatie in veel gevallen van toegevoegde waarde zijn, zowel voor de initiatiefnemer en het initiatief als voor de omgeving. Via de toolbox voor inwoners wordt de initiatiefnemer duidelijk gemaakt in

welke categorie zijn initiatief valt en wat daar voor voorwaarden aan de participatie vast zitten. We hebben de volgende categorieën samengesteld:

1. Initiatief valt binnen het Omgevingsplan, geen participatie noodzakelijk, wel stimuleren we het.
2. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan, een lichte vorm van participatie.
3. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan en participatie is een indieningsvereiste.

Vooropgesteld is participatie bij alle categorieën mogelijk en kan de initiatiefnemer altijd de afweging maken om participatie in te zetten bij het initiatief. Bij de eerste categorie is participatie in de basis niet noodzakelijk, maar soms kan de initiatiefnemer erop gewezen worden dat het wel aan te raden is toch een vorm van participatie toe te passen. Bij de tweede categorie wordt een lichtere vorm van participatie geadviseerd, voorbeelden daarvan staan in de toolbox. Bij de laatste categorie is participatie een indieningsvereiste en dus ook verplicht, anders wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Voor inwoners is dit alles terug te vinden in de toolbox, ook voor collega's is er een eigen toolbox zodat iedereen eenzelfde indeling van de initiatieven aanhoudt. Uiteraard kunnen initiatiefnemers contact opnemen met de gemeente, als ze vragen hebben of willen dat we meedenken.

De categorieën van participatie in Hattem
Zoals hierboven al beschreven kennen we drie categorieën van participatie bij initiatieven uit de samenleving. Hier zullen deze categorieën wat uitgebreider beschreven worden.

1. Initiatief valt binnen het Omgevingsplan, geen participatie noodzakelijk, wel stimuleren we het.
Dit zijn de initiatieven die binnen het Omgevingsplan van de gemeente Hattem vallen. Hier is dus over afgesproken dat deze activiteiten toegestaan zijn, omdat ze binnen de kaders vallen die gesteld zijn in het Omgevingsplan. In de basis is participatie hier niet noodzakelijk. Dit betekent echter niet dat participatie geen toegevoegde waarde kan hebben. Een initiatief kan daardoor mogelijk verbeteren en het zorgt voor draagvlak in de omgeving. Het is vaak goed om bijvoorbeeld de buren te informeren. De afweging hier ligt bij de initiatiefnemer. Ook kan een medewerker van de gemeente soms adviseren wel aan participatie te doen.

2. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan, een lichte vorm van participatie.
Dit zijn initiatieven die buiten het Omgevingsplan vallen, maar niet aangemerkt zijn als indieningsvereiste door de gemeenteraad. Hier is ons advies aan de initiatiefnemer om aan participatie te doen, omdat de te verwachten impact aanzienlijk is voor de omgeving of andere belanghebbenden. In de toolbox voor deze categorie (zie de bijlage) wordt uitgelegd wat wij van de initiatiefnemer verwachten en hoe hij dit aan kan pakken. Met deze handreiking kan de initiatiefnemer verschillende vormen van participatie kiezen, die erop gericht zijn om de belanghebbenden te informeren en die de omgeving ook de kans geeft om mee te denken en eventuele verbeteringen aan te dragen voor het initiatief. De initiatiefnemer laat vervolgens zien hoe dit verwerkt is en mogelijk leidt dit nog een verbetering van het plan.

Belangrijk om hier apart nog te noemen zijn de monumenten in Hattem. Een aanvraag met betrekking tot een monument valt altijd buiten het Omgevingsplan en zou daarom volgens deze indeling ook in alle gevallen tot participatie moeten leiden. Hier is besloten om dat niet te doen, bij de aanvragen met betrekking tot de binnenkant van monumenten is geen participatie nodig. Bij aanvragen voor veranderingen aan de buitenkant van een monument vragen we wel om participatie toe te passen.

3. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan en participatie is een indieningsvereiste.
Bij deze initiatieven is door de raad vastgesteld dat participatie een indieningsvereiste is, dus participatie is hier dermate belangrijk dat het participatie een vereiste is om het initiatief in te

dienen. Zonder doorlopen participatietraject zal deze aanvraag niet in behandeling worden genomen. Bij deze initiatieven vinden we het als gemeente belangrijk dat de omgeving vroegtijdig betrokken wordt, omdat de verwachte impact behoorlijk groot is. In de toolbox voor deze categorie (zie de bijlage) wordt uitgelegd wat wij van de initiatiefnemer verwachten en hoe hij dit aan kan pakken. Met deze handreiking kan de initiatiefnemer verschillende vormen van participatie kiezen, die sterk erop gericht zijn om de omgeving mee te laten denken en eventuele verbeteringen aan te dragen voor het initiatief. De initiatiefnemer laat vervolgens zien hoe dit verwerkt is en mogelijk leidt dit nog een verbetering van het plan.

Participatie als gemeente Hattem zelf
Als gemeente zijn wij regelmatig initiatiefnemer. Ook daar verandert met de komst van de Omgevingswet het een en ander, hoewel wij als gemeente vaak de omgeving al betrekken d.m.v. participatie. Als gemeente vinden wij het erg belangrijk om onze inwoners of andere belanghebbenden zo vroeg mogelijk te betrekken bij een initiatief, zodat de input kan worden meegenomen bij het ontwikkelen van een plan of van beleid en daarmee het plan of beleid beter kan worden gemaakt. Om goed te kunnen bepalen hoe wij handelen als we initiatiefnemer zijn en we aan participatie willen doen, zijn ook hier kaders opgesteld. Deze zijn te vinden in de toolbox voor de collega's (zie de bijlage). Er is onder andere een beslisboom ontwikkeld om te bepalen wanneer er aan participatie gedaan kan worden, welke vragen daarbij gesteld moeten worden en hoe dit vorm te geven. Op deze manier kan het collega's gemakkelijker gemaakt worden om aan participatie te doen en treden we op een zo eenduidig mogelijke manier naar de omgeving toe naar buiten.

Indieningsvereiste en adviesrecht
Zowel participatie als indieningsvereiste, als het adviesrecht voor de raad zijn nieuw onder de Omgevingswet. In Hattem is gekozen om deze twee aan elkaar te koppelen. Dit betekent dat er een gezamenlijke lijst van initiatieven buiten het Omgevingsplan vastgesteld wordt, waar participatie een indieningsvereiste is en waar de raad van haar adviesrecht gebruik wil maken. Hieronder worden beiden uitgelegd en benoemd waarom deze koppeling is gemaakt.

Participatie als indieningsvereiste
Onder het vorige kopje is al benoemd dat participatie onder de Omgevingswet belangrijk is, maar niet altijd een afwijzingsgrond is voor de gemeente als het niet (volledig) gedaan is. Maar in die gevallen waar participatie als indieningsvereiste wordt aangemerkt, daar moet het participatietraject goed doorlopen zijn en moet de initiatiefnemer bij de aanvraag voor de vergunning dit kunnen laten zien. Dit zijn gevallen die buiten het Omgevingsplan vallen, de zogenaamde buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten. Hiervoor is een door de raad vastgestelde lijst met activiteiten nodig. Bij deze activiteiten zal het ontbreken van een participatietraject reden zijn om de aanvraag niet in behandeling te nemen. In Hattem is gekozen participatie als indieningsvereiste te laten zijn bij de lijst met activiteiten waar de raad bindend over adviseert.

Adviesrecht van de raad
Onder de Omgevingswet wijst de gemeenteraad gevallen ('buitenplanse omgevingsplanactiviteiten') aan waarin een bindend advies nodig is. Een bindend advies om al dan niet af te wijken van het Omgevingsplan. Voor de niet-aangewezen gevallen vervalt het adviesrecht en beslist het college van B&W over een aanvraag Omgevingsvergunning. In Hattem is een lijst samengesteld van deze gevallen.

Koppeling tussen indieningsvereiste en het adviesrecht
Voor de keuze om participatie als indieningsvereiste en het adviesrecht van de raad te koppelen bestaan een aantal argumenten. Het gaat bij beiden om activiteiten met een grote te verwachten impact op de omgeving. Daar wil de raad haar adviesrecht bij gebruiken en het is wenselijk om daar te waarborgen dat de omgeving goed betrokken is bij het initiatief.

Ook zorgt het voor duidelijkheid dat er een lijst bestaat, zowel voor de gemeente als voor initiatiefnemers is dan duidelijk waar men aan toe is.

Bijlagen:
1. Toolboxen inwoners
2. Toolbox collega's